

Improved Memory-Learning and Motivation among Students of Sewing Class 10th and 11th

Aazam Amirpoor^{*1}, Marzeyeh Taghipoor¹, Sajedeh Zahedi²

¹ Sewing apprentice, Talash Art School

² Sewing apprentice, Pishro 2 Art School

* **Corresponding author:** amirpourazam59gmail.com

Received: 2025-07-28

Accepted: 2025-07-28

Abstract

Academic motivation plays an important role in classroom learning. This research was conducted with the aim of improving memory-learning and innovation motivation in students of tailoring class 10th and 11th in the academic year 2024-2025 in Hanaristan. The library method was used to check the background and case study and the field methods such as observation, interview and questionnaire were used to obtain the results. Findings of the research: The factors that lead to innovation motivation are: parental support and encouragement, teacher effectiveness, searching for the individual, school and classroom environment, high difficulties, effective motivation, choosing the right field, parental education, lack of fear of failure, meetings with parents, school opportunities, suitable economic conditions and interest in tailoring from childhood. Results: Inventing motivation is compatible with increasing self-efficacy and can be developed with increasing self-efficacy through appropriate training methods and enriching educational environment. Various factors, individual (interest in tailoring), family (parental encouragement, parental education, participation in school meetings), collective (proper economic conditions, class, school and classmates) and school (school opportunities, attractive school environment and class) are correlated with the academic motivation of the studied students. Supporting and encouraging parents with appropriate economic conditions; 60 percent, education of parents 72 percent, lack of interest in tailoring; 58-percent, meaningful communication, the attention of the teacher to the student creates motivation in the individual, and the compassionate performance of the teacher and prevention of authoritarian management can also lead to an increase in the interest and motivation of students.

Keywords: Motivation, Communication, Solidarity, Discipline, Memory-learning

© 2023 Journal of School Education in the Third Millennium (JSETM)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Amirpoor , A, et al. (2025). Improved Memory-Learning and Motivation among Students of Sewing Class 10th and 11th. *JSETM*, 3(2): 11-22.

بهبود یاددهی - یادگیری و ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان رشته خیاطی کلاس دهم و یازدهم

اعظم امیرپور^{۱*}، ساجده زاهدی^۱، مرضیه تقی‌پور^۲

^۱ هنرآموز خیاطی، هنرستان تلاش

^۲ هنرآموز خیاطی، هنرستان پیشرو

* نویسنده مسئول: amirpourazam59gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۶/۱۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۵/۰۶

چکیده

انگیزه تحصیلی نقش مهمی در یادگیری کلاسی بازی می‌کند. این تحقیق با هدف بهبود یاددهی - یادگیری و ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان رشته خیاطی کلاس دهم و یازدهم در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ در هنرستان تلاش انجام شد. از روش کتابخانه‌ای جهت بررسی پیشینه و مقدمه تحقیق و از روشهای میدانی مانند مشاهده، مصاحبه و پرسشنامه برای دستیابی به نتایج استفاده شد. یافته‌های تحقیق: عواملی که باعث ایجاد انگیزه می‌شوند عبارتند از: حمایت و تشویق والدین، تاثیر معلم، تلاش بالای فرد، محیط مدرسه و کلاس درس، تکالیف زیاد، تاثیر مشوق ها، انتخاب رشته درست، تحصیلات والدین، عدم ترس از شکست، جلسه با والدین، امکانات مدرسه، شرایط مناسب اقتصادی و علاقه از کودکی به خیاطی. نتایج: ایجاد انگیزه با افزایش خودکارآمدی همراه است و میتوان با افزایش خودکارآمدی از طریق اعمال روش های مناسب تربیتی و غنی کردن محیط پرورشی، انگیزه پیشرفت را ارتقا داد. عوامل مختلف فردی(علاقه به خیاطی)، خانوادگی(تشویق والدین، تحصیلات والدین، شرکت در جلسات مدرسه)، اجتماعی(شرایط مناسب اقتصادی، کلاس، مدرسه و همکلاسی) و آموزشگاهی(امکانات مدرسه، محیط مدرسه و کلاس جذاب) با انگیزه تحصیلی دانش آموزان مورد مطالعه رابطه همبستگی دارد. حمایت و تشویق والدین با شرایط مناسب اقتصادی؛ ۶۰ درصد، تحصیلات والدین ۷۲- درصد، عدم علاقه فرد به خیاطی؛ ۵۸- درصد، رابطه معنی دار دارد توجه معلم به دانش‌آموز باعث ایجاد انگیزه در فرد می‌شود و عملکرد دلسوزانه معلم و جلوگیری از مدیریت استبدادی نیز میتواند منجر به افزایش علاقه و انگیزه دانش‌آموزان شود.

واژگان کلیدی: انگیزه، رابطه همبستگی، رشته خیاطی، یاددهی - یادگیری

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم محفوظ است.

شيوه استناد به این مقاله: امیرپور، اعظم؛ زاهدی، ساجده؛ تقی‌پور، مرضیه. (۱۴۰۴). بهبود یاددهی - یادگیری و ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان رشته خیاطی کلاس دهم و یازدهم. فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم، ۳(۲): ۱۱-۲۲.

۱. مقدمه

می‌شود. سبک یادگیری به چگونگی یادگیری اشاره می‌کند نه به اینکه به چه خوبی از عهده یادگیری برمی‌آید. یادگیری مشاهده‌ای به فرایند یادگیری از طریق مشاهده یک رفتار گفته می‌شود و به عنوان یکی از قدرتمندترین ابزارهای انتقال

انگیزه تحصیلی نقش مهمی در یادگیری کلاسی بازی می‌کند (خسرو، ذاکری، سلحشوری و رسول کردنوقایی، ۱۳۹۱: ۹۹). اگر انگیزه تحصیلی در دانش‌آموزان ایجاد شود منجر به یادگیری

اطلاعات در خصوص چگونگی اجرا است. کلاس درس یک جامعه کوچک محسوب میگردد که از نظر فرهنگی، اجتماعی، سطح درس، هوش و دیگر مشخصات دارای تنوع است. معلم لازم است که به این تفاوتها توجه کند و تدریس خود را با این تنوع ساختاری کلاس تطابق دهد. انگیزه حالات درونی فرد است که موجب تداوم رفتارش تا رسیدن به هدف میشود. انگیزه ارتباط مستقیم و مثبت با پیشرفت تحصیلی دارد به همین علت علاوه بر آنکه انگیزه وسیله‌ای برای پیشرفت تحصیلی در نظر گرفته میشود، گاهی از آن به عنوان هدف نیز نام برده میشود، زیرا با افزایش انگیزه پیشرفت تحصیلی نیز پدید می‌آید. از آنجا که هوش و استعداد تحصیلی به‌عنوان دو عامل اساسی در پیشرفت تحصیلی کمتر تحت تأثیر معلم یا مربی واقع میشود، سعی بر آن است که با افزایش انگیزه دانش‌آموزان حداکثر بهره‌وری از هوش صورت گیرد. زیرا در حالت مساوی برابری هوش و استعداد تحصیلی افراد مشاهده شده است که پیشرفت تحصیلی افراد با انگیزه چشمگیرتر بوده است. با وجود آنکه معلمان در تغییر هوش و استعداد تحصیلی نقش چندانی ندارند، ولی میتوانند در بالا بردن انگیزه دانش‌آموزان مفید واقع شوند. آموزش و پرورش نیروی انسانی یکی از ارکان بنیادین و مهم در رشد و توسعه اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی و سیاسی به شمار می‌رود و داشتن انگیزه برای یادگیری این نیروی انسانی بسیار با اهمیت است (زرگران خوزانی، ۱۴۰۰: ۱۸۶). عباسیان فرد و همکاران (۱۳۸۹)، در پژوهشی رابطه خود کار آمدی در ابعاد پنج گانه خود تنظیمی، خودباوری، خود رهبری، خود سنجی و خود تهییجی با انگیزه پیشرفت در دانش‌آموزان دختر را بررسی کردند. با توجه به این که خودکارآمدی با انگیزه پیشرفت ارتباط دارد، می‌توان با افزایش خودکارآمدی از طریق اعمال روش‌های مناسب تربیتی و غنی کردن محیط پرورشی، انگیزه پیشرفت را ارتقا داد. صبحی قراملکی (۱۳۹۱) در پژوهشی به بررسی نقش هوش هیجانی و ابعاد آن در انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پرداختند. نتایج نشان داد هوش هیجانی با انگیزه پیشرفت رابطه مثبت معنادار دارد. نمره کلی هوش هیجانی و مولفه‌های آن یعنی خودآگاهی، خودمدیریتی، مدیریت رابطه به ترتیب با ضرایب تبیین معنادار مورد تایید قرار گرفتند. اما مولفه آگاهی اجتماعی با ضریب تبیین معنادار مورد تایید قرار نگرفت. خسرو و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی، سعی شد که ارتباط عوامل مختلف فردی، خانوادگی، اجتماعی و آموزشگاهی با انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان مورد مطالعه قرار گیرد. نتایج به دست آمده نشان داد که با اطمینان ۹۹٪ بین عوامل فردی، عوامل خانوادگی (جز پایگاه اجتماعی - اقتصادی خانواده)، عوامل آموزشگاهی و عوامل اجتماعی با انگیزه

تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنی‌داری وجود دارد. فرشاد و همکاران (۱۳۹۴)، در پژوهشی به رابطه والدین و تاثیر آن بر انگیزه تحصیلی پرداختند. با توجه به یافته‌های این پژوهش می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که کیفیت روابط والدین و انگیزه پیشرفت و همچنین داشتن انگیزه تحصیلی باعث افزایش عزت نفس دانش‌آموزان شده و به طور کلی مدل پژوهش تایید می‌شود. حسینی و باقری (۱۳۹۶)، در پژوهشی به مقایسه هوش هیجانی، میزان سازگاری و انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه شهرستان کرج پرداختند. در مقایسه میزان سازگاری و انگیزه پیشرفت یافته‌ها بیانگر وجود تفاوت معنادار میان دو گروه است، به گونه‌ای که میزان سازگاری و انگیزه پیشرفت دختران از پسران بالاتر است. دیبایی صابر (۱۳۹۷)، در پژوهشی که با هدف تحلیل رابطه توسعه شایستگی حرفه‌ای معلمان دوره متوسطه با اثربخشی آنان در فرایند یاددهی-یادگیری صورت گرفت، نتایج نشان داد که بین توسعه شایستگی معلمان و اثربخشی آنان در فرایند یاددهی - یادگیری دانش‌آموزان همبستگی وجود دارد. سلیمانی و همکاران (۱۳۹۸)،

۲. روش کار

ارتباط بین سواد رسانه‌ای والدین با انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را مورد بررسی قرار دادند. نتیجه‌گیری سواد رسانه‌ای والدین و مولفه‌های آن نقش مهمی در انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد و می‌تواند منجر به بهبود انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان شود. عبودی و نظریورفرد (۱۴۰۰)، در یک پژوهش، عوامل مؤثر بر علاقه‌مندی و انگیزش دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه به درس شیمی در قالب یک اقدام‌پژوهی مورد بررسی قرار دادند نتایج بررسیها نشان داد که عملکرد دلسوزانه معلم و جلوگیری از مدیریت استبدادی نیز میتواند منجر به افزایش علاقه و انگیزه دانش‌آموزان به درس شیمی شوند.

این تحقیق یک اقدام‌پژوهی بوده که در هنرستان تلاش در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بر روی دانش‌آموزان دهم و یازدهم برای ایجاد انگیزه انجام شده است. استفاده از قیچی، الگو، متر، پارچه و چرخ خیاطی در رشته خیاطی یک امر حیاتی است که بیشتر مواقع باید انگیزه‌ای وجود داشته باشد تا با شور و علاقه به تولید بهترینها منجر شود. گاهی مواقع کسانی که به این رشته هدایت شده و می‌شوند از کمترین مهارتها برخوردارند و حتی مشکل عدم تمرکز و یادگیری سریع را دارند. البته در بین دانش‌آموزان هم افرادی پیدا می‌شوند که واقعا نخبه و نمونه‌اند و این رشته را با علاقه انتخاب کرده‌اند. این افراد می‌توانند بعنوان همیار معلم ما را در تدریس، یاددهی-یادگیری و ساخت الگو کمک و

والدین جلسه ای را تشکیل دادند و نظرات آن ها را در مورد طراحی و دوخت پارچه را در منزل جویا شدند. مشکلات آنها در خانه و مدرسه بررسی شد و با همفکری هم راههای ایجاد انگیزه مشخص گردید. راههایی که بتوان سطح یادگیری را بالا برد و هدف این بود که دانش آموز از یادگیری و اجرای طرحها نهایت لذت را ببرد. در ادامه علل و عواملی که در یادگیری و ایجاد انگیزه موثر است را بصورت پرسشنامه ای در آورده و در دیجی فرم اجرا نمودیم.

۳. یافته‌ها

حمایت و تشویق والدین در ۵۴ درصد افراد خیلی زیاد و در ۴۵ درصد افراد زیاد بود (شکل ۱).

تاثیر معلم بر ایجاد انگیزه: در ۹ درصد افراد این اثر کم است. در ۳۶ درصد افراد متوسط و ۳۶ درصد افراد زیاد و در ۱۸ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۲).

تاثیر تلاش بالا بر ایجاد انگیزه: در ۹ درصد افراد این اثر خیلی کم است. در ۱۸ درصد افراد کم و ۳۶ درصد افراد متوسط و در ۳۶ درصد افراد زیاد بود (شکل ۳).

تاثیر محیط مدرسه و کلاس بر ایجاد انگیزه: در ۹ درصد افراد این اثر خیلی کم است. در ۱۸ درصد افراد متوسط و ۴۵ درصد افراد زیاد و در ۲۷ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۴).

تاثیر تکالیف زیاد بر ایجاد انگیزه: در ۹ درصد افراد این اثر خیلی کم است. در ۱۸ درصد افراد متوسط و ۵۴ درصد افراد زیاد و در ۱۸ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۵).

تاثیر هم کلاسی بر ایجاد انگیزه: در ۱۸ درصد افراد این اثر کم است. در ۵۴ درصد افراد متوسط و ۹ درصد افراد زیاد و در ۱۸ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۶).

تاثیر مشوقها بر ایجاد انگیزه: در ۹ درصد افراد این اثر کم است. در ۳۶ درصد افراد متوسط و ۳۶ درصد افراد زیاد و در ۱۸ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۷).

تاثیر خوشحالی از انتخاب رشته بر ایجاد انگیزه: در ۹ درصد افراد زیاد و در ۹۱ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۸).

تاثیر تحصیلات والدین بر ایجاد انگیزه: در ۹ درصد افراد این اثر خیلی کم و کم است. در ۴۵ درصد افراد متوسط و ۲۷ درصد افراد زیاد و در ۹ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۹).

تاثیر عدم ترس از شکست بر ایجاد انگیزه: در ۱۸ درصد افراد این اثر خیلی کم، ۲۷ درصد کم است. در ۱۸ درصد افراد زیاد و ۳۶ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۱۰).

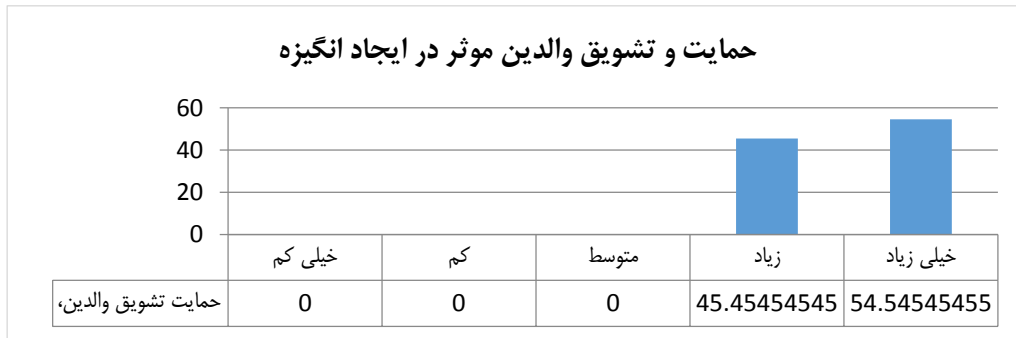
همراهی نمایند. در این پژوهش از روش‌های میدانی از جمله؛ گزارش مشاهده، مصاحبه، جمع‌آوری و بررسی پرسشنامه‌های محقق‌محور (بصورت نظرسنجی در دیجی‌فرم) برای جمع‌آوری اطلاعات در شواهد ۲۰۱ استفاده شده است. مشاهده از مهمترین، طبیعی‌ترین و پرکاربردترین شیوه‌ها و ابزار تحقیق است. در گذشته روش مشاهده، چندان کاربردی نداشته؛ پس از پدید آمدن دیدگاه استقرارگرایی مشاهده اعتبار خاصی یافت زیرا از دیدگاه استقرارگرایان اولاً علم با مشاهده آغاز میشود؛ دیگر آنکه مشاهده اساس محکم و استواری را فراهم میکند که میتوان از آن معرفت به دست آورد.

مشاهده رفتار در مدرسه و کلاس درس: گاهی در حیات مدرسه یا نمازخانه مشاهده می‌شد که برخی از این دانش‌آموزان از لحاظ تیپ و قیافه با دیگران متفاوت بودند. البته این نوع رفتار کاملاً عادی است چون هنرمندان بخصوص کسانی که در طراحی پارچه و لباس حرفی برای گفتن دارند باید با دیگران متفاوت باشند که مدیر و دست‌اندرکاران مدرسه تحمل چنین شرایطی را ندارند. برخی دیگر هم واقعا دوست داشتند اذیت کنند و دیر به کلاس می‌رفتند، زباله خود را روی زمین می‌انداختند، برخورد بد با هم‌کلاسی و هم‌مدرسه‌ای داشتند... عده‌ای از دانش‌آموزان حوصله کلاس را نداشتند و در انتظار این بودند که از کلاس خارج شوند. کارهایی که برخی بچه‌ها با شور و علاقه انجام می‌دادند یا انجام نمی‌دادند یا با بی‌حوصلگی فقط می‌خواستند کاری انجام داده باشند...

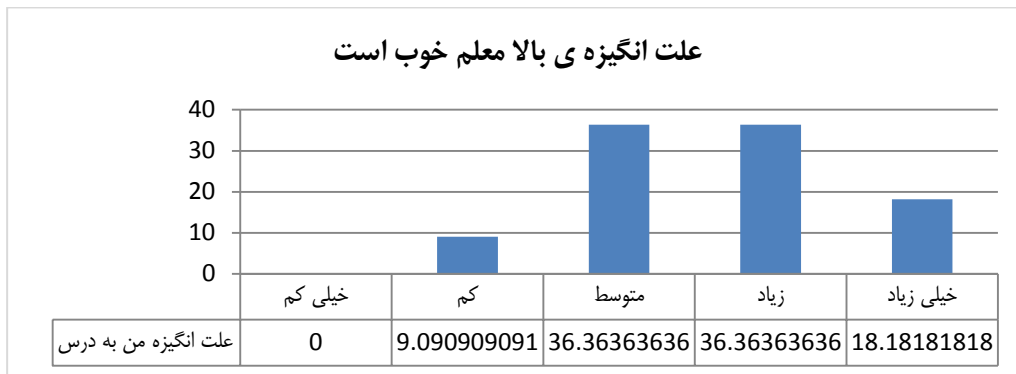
مشاهده نتایج امتحانات: با مشاهده امتحانات ماهانه بخصوص دروس عمومی متوجه شدیم که انگیزه برخی از دانش‌آموزان برای مدرسه آمدن و درس خواندن صفر است و این کاملاً ما را آزار می‌داد.

مشاهده دفتر انضباطی: با مشاهده دفتر انضباطی متوجه شدیم که غیبتها زیاد هستند؛ که این غیبتها یا با حضور والدین و یا با گواهی پزشکی موجه شده‌اند. بی‌احترامی به دبیر استفاده از لاک و رژلب و... هم در دفاتر زیاد بود.

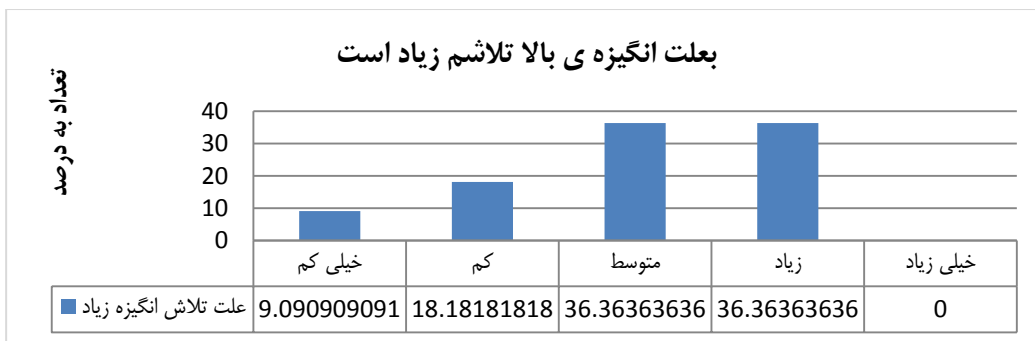
مصاحبه: اقدام پژوهان برای ایجاد انگیزه به دانش‌آموزان از دانش‌آموزان خواستند تا خیاطان معروف شهر را نام ببرند، بعد از اینکه این افراد مشخص شدند، دبیر اظهار نمود که تعدادی از آنها قبلاً در این مدرسه این رشته را خوانده‌اند. چیزی که در حال حاضر برای همه مهم است امکانات مالی و مادی افراد است در نتیجه از آنها خواسته شد که مقایسه‌ای انجام دهند در مورد موفقیت شغل خیاطی از نظر مالی با شغل‌های دیگر. بعد از مقایسه همه متوجه شدند که خیاطان شهر مورد نظر موفقیت‌های زیادی را در بازارهای مالی پیدا کرده‌اند. پس از مشاهده رفتار دانش‌آموزان، اقدام پژوهان جهت بررسی مشکل بوجود آمده با

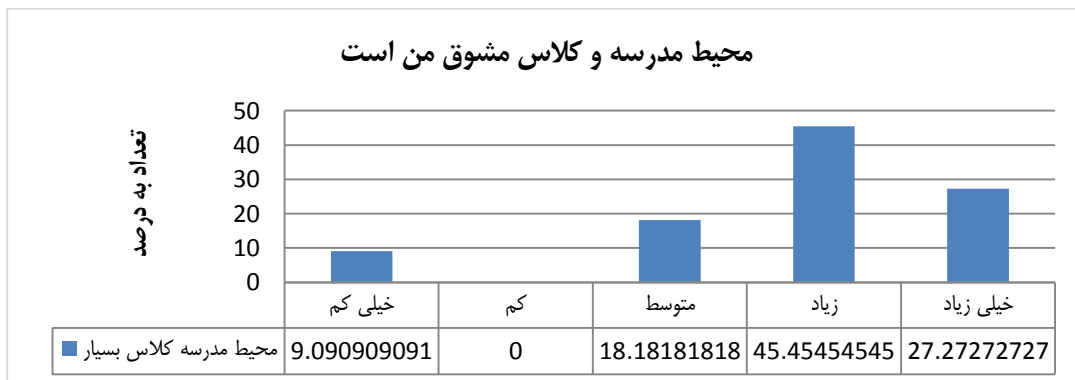
شکل ۱. درصد حمایت والدین از بچه ها

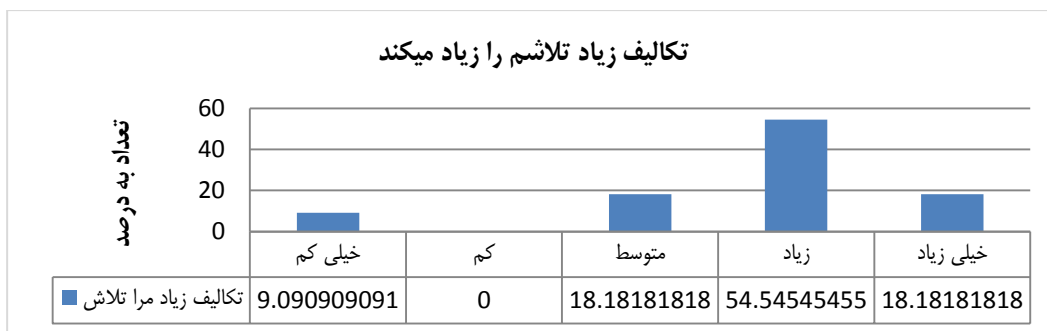
شکل ۲. درصد تاثیر معلم بر ایجاد انگیزه

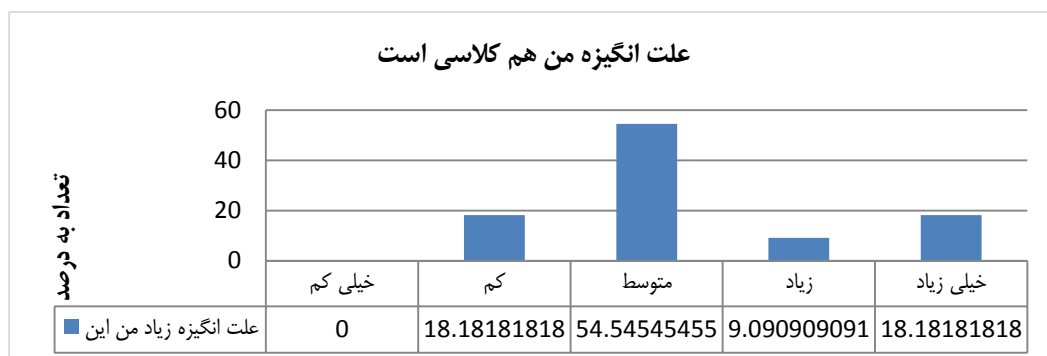
شکل ۳. درصد تاثیر انگیزه بالا بر تلاش فرد

شکل ۴. درصد تاثیر محیط کلاس و مدرسه بر انگیزه فرد

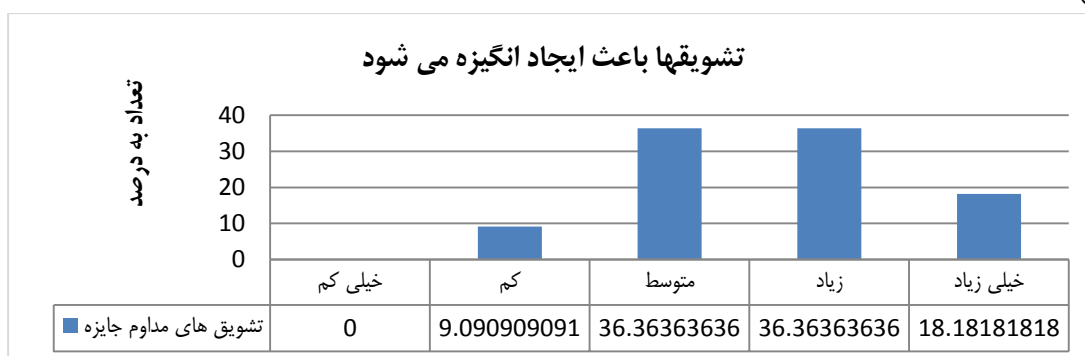

شکل ۵. درصد تاثیر تکالیف زیاد بر انگیزه فرد

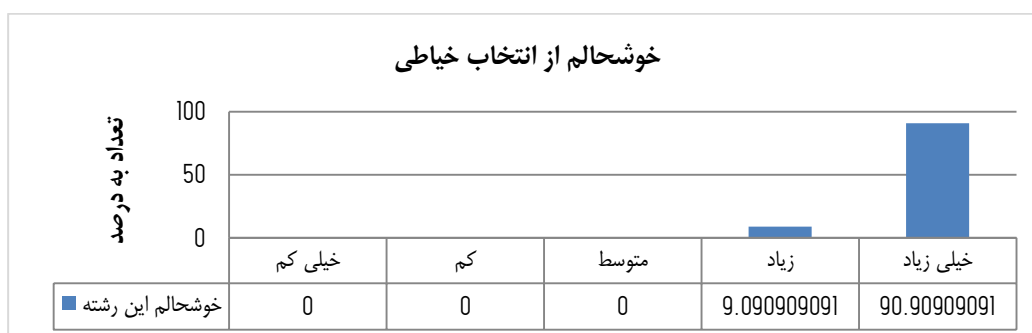

شکل ۶. درصد تاثیر هم کلاسی بر انگیزه فرد

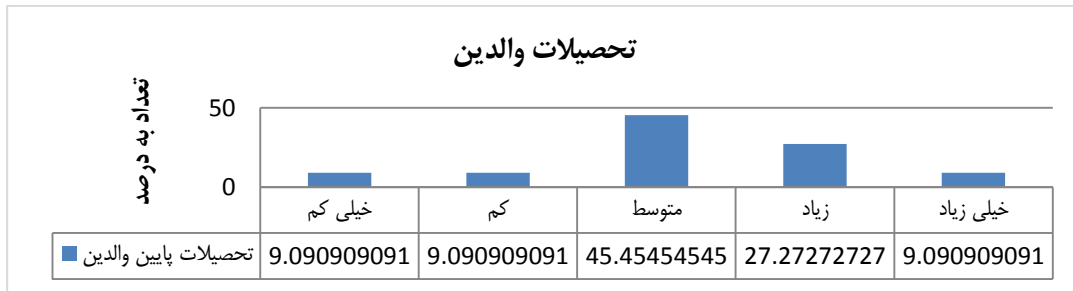
تاثیر مشوقها:

شکل ۷. درصد تاثیر مشوقها بر انگیزه فرد

شکل ۸. درصد تاثیر خوشحالی از انتخاب رشته بر انگیزه فرد

شکل ۹. درصد تاثیر تحصیلات کم والدین بر انگیزه فرد

تاثیر امکانات مدرسه در ایجاد انگیزه: در ۱۸ درصد افراد این اثر خیلی کم، در ۵۴ درصد افراد متوسط و در ۲۷ درصد افراد زیاد بود (شکل ۱۳).

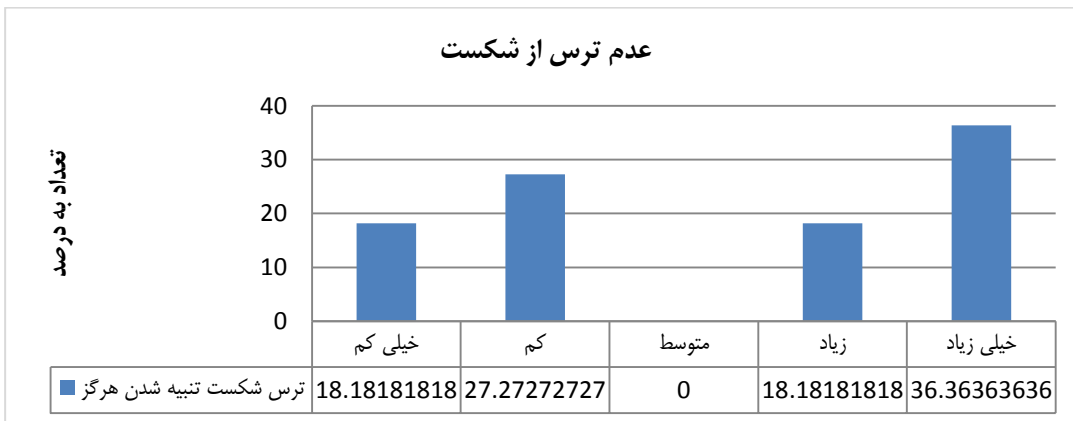
تاثیر شرایط مناسب اقتصادی در ایجاد انگیزه: در ۱۸ درصد افراد این اثر کم، در ۶۳ درصد افراد زیاد و در ۱۸ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۱۴).

تاثیر علاقه از کودکی به خیاطی در ایجاد انگیزه: در ۱۸ درصد افراد این اثر متوسط، در ۱۸ درصد افراد زیاد و در ۶۳ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۱۵).

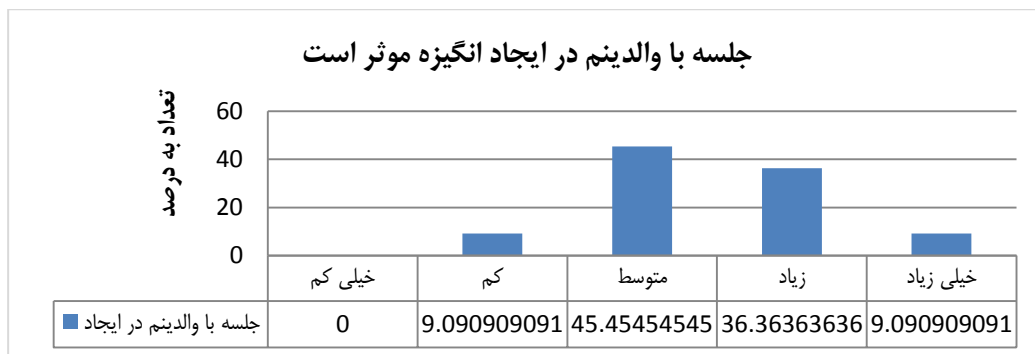
تاثیر عدم ترس از شکست بر ایجاد انگیزه: در ۱۸ درصد افراد این اثر خیلی کم، ۲۷ درصد کم است. در ۱۸ درصد افراد زیاد و در ۳۶ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۱۰).

تاثیر جلسه با والدین بر ایجاد انگیزه: در ۹ درصد افراد این اثر کم، ۴۵ درصد متوسط است. در ۳۶ درصد افراد زیاد و در ۹ درصد افراد خیلی زیاد بود (شکل ۱۱).

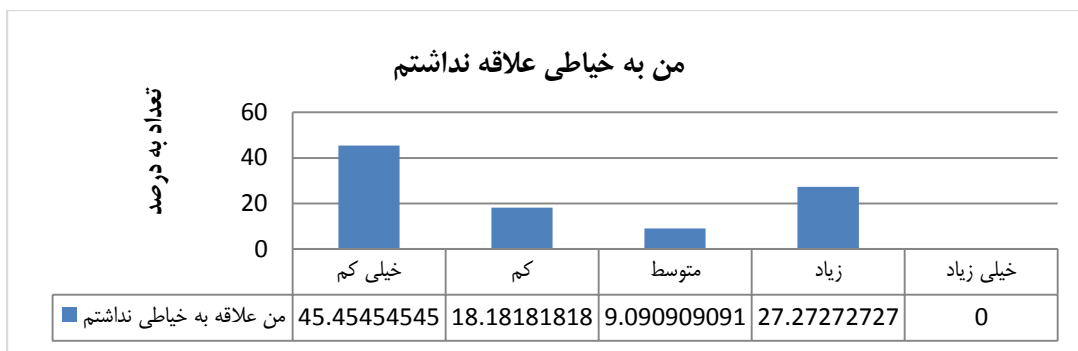
تاثیر عدم علاقه به خیاطی ایجاد انگیزه: در ۴۵ درصد افراد این اثر خیلی کم، ۱۸ درصد کم است. در ۹ درصد افراد متوسط و در ۲۷ درصد افراد زیاد بود (شکل ۱۲).

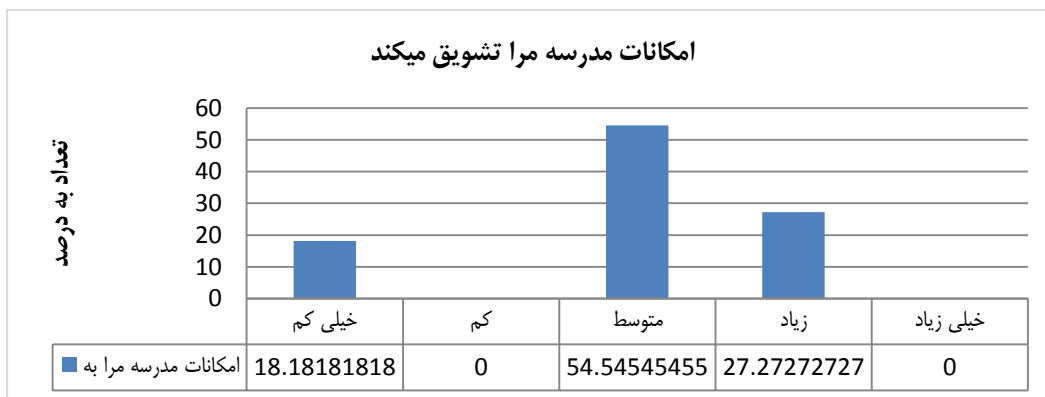
شکل ۱۰. درصد تاثیر عدم ناامیدی بعلت ترس از شکست بر انگیزه فرد

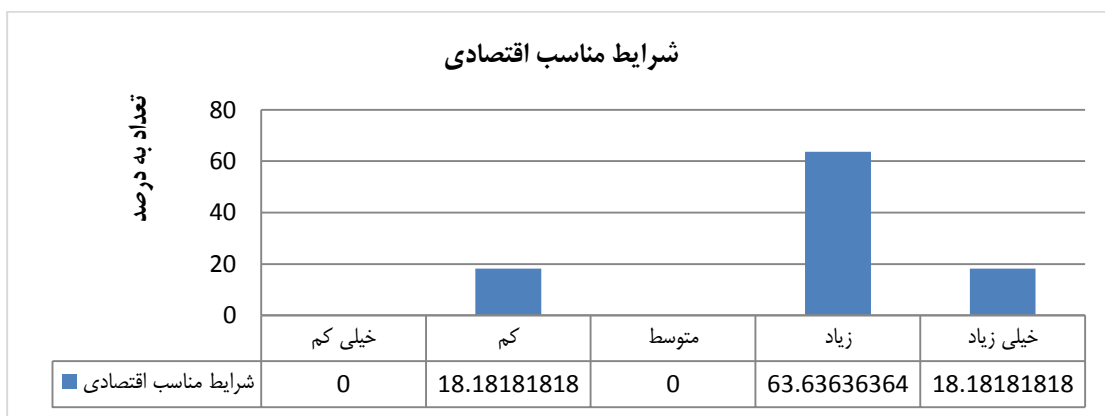
شکل ۱۱. درصد تاثیر جلسه با والدین بر انگیزه فرد

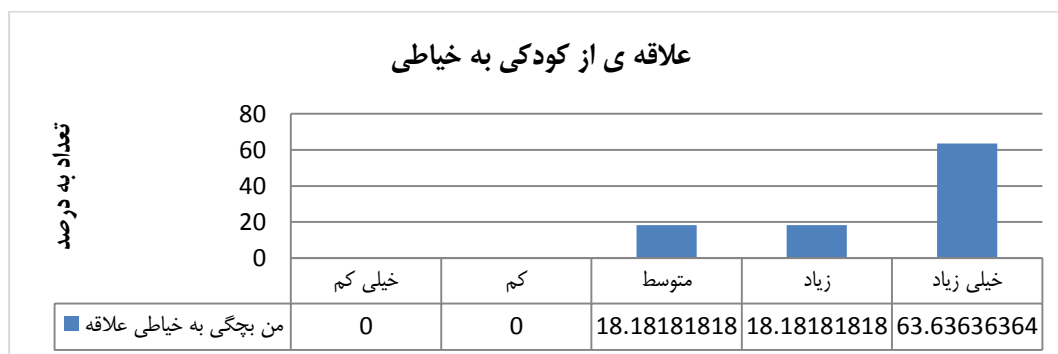
شکل ۱۲. درصد تاثیر عدم علاقه به خیاطی بر انگیزه فرد

شکل ۱۳. درصد تاثیر امکانات مدرسه بر انگیزه فرد

شکل ۱۴. درصد تاثیر شرایط مناسب اقتصادی بر انگیزه فرد

شکل ۱۵. درصد تاثیر علاقه از کودکی به خیاطی بر انگیزه فرد

انتخاب راهکار

با در کنار هم قراردادن مصاحبه‌ها، مشاهدات، نظرسنجی‌ها و نتایج پرسشنامه تمامی عوامل موثر بر ایجاد انگیزه در دانش-آموزان مشخص شد و ما به دنبال یک راهکار اساسی برای ایجاد انگیزه و بالابردن یادگیری بودیم و بهترین راهکار این است که اول باید فرد بداند که با چه هدفی درس می‌خواند؟ (داشتن شغل آبرومند، داشتن اعتبار اجتماعی، پولدار شدن و...) و بعد کیفیت آموزش چگونه باید باشد؟ چگونه که به نظر می‌رسد دانش‌آموز در بین تمام عواملی که به او انگیزه می‌دهند یا انگیزه-اش را کم می‌کنند قرار دارد ولی چیزی که مهم است انتخاب رشته درست، آنها را وادار میکند تا بهترین در نوع خود باشند و راهکار ما این است که اول باید استعدادها شناسایی شده و علاقمندان به یک رشته در یکجا جمع شوند تا بتوانند موفقیت‌های زیادی در یادگیری داشته باشند و ایجاد انگیزه برای این افراد به آسانی صورت خواهد گرفت. هیچگاه حتی یک نفر را تحت آموزش اجباری قرار ندهیم و شرایطی برای همه فراهم کنیم تا عدالت آموزشی برای همه یکسان اجرا شود.

تجزیه و تحلیل اطلاعات: (تفسیر و تعبیر داده های گردآوری شده)

پس از بررسی و مشورت با همکاران اقدام‌پژوه و مطالعه‌ای چند در این زمینه، اطلاعات حاصل از این فرایند مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این مرحله سعی شد از روشهای سازگاری بیشتر افراد استفاده شود و نیز به زمان صحیح ارائه بازخورد توجه گردد. در این باره سوالات زیر مطرح می‌شوند:

چرا دانش‌آموزان علاقه به کار جمعی ندارند؟ چون دبیران در گذشته کارگروهی از آنها نخواستند و سیستم آموزش و پرورش ما هم به فرد و فردمحوری اهمیت می‌دهد، کارنامه هر فرد خاص خود اوست و شاگرد اول و دوم و... داریم. مدرسه دقیقا مثل ورزش می‌ماند که فقط ورزشهای تک نفره در آن جایگاه دارد و ورزشهای گروهی مثل فوتبال در مدرسه جایگاهی ندارد و قهرمانی جمعی در مدارس اهمیت چندانی ندارد. در این تحقیق فقط ۱۸ درصد افراد وابسته به کار گروهی هستند و گزینه خیلی زیاد را انتخاب نموده‌اند.

آیا تکالیف زیاد راه‌حل خوبی است یا آنها را از تلاش دور می‌کند؟ در این تحقیق ۵۴ درصد اعلام نموده‌اند که تاثیر تکالیف در ایجاد انگیزه زیاد است و ۱۸ درصد هم تاثیر آن را بسیار زیاد اعلام کرده‌اند بنابراین تکلیف زیاد در ایجاد انگیزه ۷۲ درصد موثر است و در رشته‌های عملی هرچه بیشتر کارکنند، مهارت‌هایشان بالاتر می‌رود.

آیا توجه معلم باعث انگیزه در دانش‌آموز می‌شود؟ در ۹ درصد افراد این اثر کم است. در ۳۶ درصد افراد متوسط و ۳۶ درصد افراد زیاد و در ۱۸ درصد افراد خیلی زیاد بود پس اگر نمره متوسط تا خیلی زیاد را به این قسمت بدهیم در ۹۰ درصد افراد این معلم است که باعث انگیزه در فرد می‌شود. انسان در هر سنی که باشد نیاز به توجه دارد و هیچگاه این نیاز غریزی در فرد منسوخ نمی‌گردد، بنابراین هر کار عملی که فرد انجام بدهد نیاز به تشویق و تنبیه دارد تا کارش را به بهترین نحو انجام دهد.

آیا تشویق‌های مداوم و جایزه باعث ایجاد انگیزه می‌شود؟ بله. در ۹ درصد افراد این اثر کم است. در ۳۶ درصد افراد متوسط و ۳۶ درصد افراد زیاد و در ۱۸ درصد افراد خیلی زیاد بود و در نتیجه با محاسبه نمره متوسط تا خیلی زیاد؛ ۹۱ درصد ایجاد انگیزه به تشویق‌های مداوم و جایزه وابسته است.

آیا ترس از شکست و تنبیه شدن باعث کم‌شدن انگیزه می‌شود؟ ۴۵ درصد افراد اثر آن را کم و خیلی کم می‌دانند و ۵۴ درصد افراد آن را زیاد و خیلی زیاد اعلام نمودند. بنابراین تعداد بیشتری از بچه‌ها نسبت به شکست حساس‌اند و از آن می‌ترسند و حتی باعث ناامیدی آنها می‌شود.

جلسه با والدین چقدر در ایجاد انگیزه موثر است؟ ۹۱ درصد افراد روشنگری والدین را نسبت به رشته‌شان مثبت می‌دانند و اعلام کرده‌اند این کار می‌تواند در ایجاد انگیزه موثر باشد.

امکانات مدرسه چقدر در ایجاد انگیزه موثر است؟ تاثیر امکانات مدرسه در ایجاد انگیزه: در ۸۲ درصد افراد امکانات مدرسه در دادن انگیزه مهم است و مدرسه می‌تواند امکاناتی که افراد در خانه با کمبود آن مواجه هستند را تامین کند

عدم علاقه چقدر در عدم انگیزه به خیاطی موثر است؟ اگر فردی قبلا به خیاطی علاقه نداشته و شرایط باعث شده تا این رشته را انتخاب نماید، عوامل موثر در ایجاد انگیزه آنقدر در این دانش-آموزان زیاد بوده است که تاثیر این عامل را کم کرده است و در ۶۳ درصد افراد این اثر کم و خیلی کم است و فقط ۳۷ درصد افراد را به‌طور متوسط و زیاد درگیر کرده است.

تحصیلات والدین چقدر در ایجاد انگیزه موثر است؟ تاثیر این عامل بر ایجاد انگیزه موثر است اگر نمره متوسط تا خیلی زیاد را جمع کنیم در ۸۱ درصد افراد تاثیر تحصیلات کم والدین بر ایجاد انگیزه موثر است.

شرایط مناسب اقتصادی چقدر در ایجاد انگیزه موثر است؟ تاثیر شرایط مناسب اقتصادی در ایجاد انگیزه ۸۱ درصد است. کسانی که شرایط خوب اقتصادی داشته‌باشند مشکلی برای تهیه ملزومات خیاطی ندارد و با تکرار و تمرین می‌تواند در این کار موفق شود.

مدرسه و کلاس بسیار جذاب است؛ ۷۷ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۹. حمایت تشویق والدین: با شرایط مناسب اقتصادی؛ ۶۰ درصد، تحصیلات والدین؛ ۷۲- درصد، من علاقه به خیاطی نداشتم؛ ۵۸- درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۱۰. شرایط مناسب اقتصادی: حمایت تشویق والدین ۶۰ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۱۱. تحصیلات والدین: با حمایت تشویق والدین ۷۲- درصد، من علاقه به خیاطی نداشتم؛ ۶۰ درصد، امکانات مدرسه مرا به رشته علاقه می‌سازد؛ ۶۳ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۱۲. من از بچگی به خیاطی علاقه داشتم؛ با جلسه با والدینم در ایجاد انگیزه موثر است؛ ۵۵ درصد، ترس از شکست و تنبیه شدن مانع من تو درس خواندن نمی‌شود؛ ۶۹ درصد، تکالیف زیاد مرا از تلاش دور نمی‌کند؛ ۸۱ درصد رابطه معنی‌دار دارد.

۱۳. من علاقه به خیاطی نداشتم؛ با حمایت تشویق والدین ۵۸- درصد، تحصیلات والدین؛ ۶۰ درصد، امکانات مدرسه مرا به رشته علاقه می‌سازد؛ ۶۶ درصد، ترس از شکست و تنبیه شدن مانع من تو درس خواندن نمی‌شود؛ ۵۶- درصد، تکالیف زیاد مرا از تلاش دور نمی‌کند ۶۴- درصد، علت تلاش انگیزه زیاد من به همکلاسی‌هایم وابسته است ۶۷ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

نتیجه‌گیری نهایی

عواملی که باعث ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان می‌شوند عبارتند از: ۱. امکانات مدرسه که با تحصیلات والدین؛ ۶۳ درصد، عدم علاقه به خیاطی؛ ۶۶ درصد، تشویق‌های مداوم و جایزه؛ ۵۸ درصد، توجه معلم؛ ۵۹ درصد، تکالیف زیاد ۶۳- درصد رابطه معنی‌دار دارد. ۲. جلسه با والدین که با علاقه به خیاطی در بچگی؛ ۵۵ درصد، رابطه معنی‌دار دارد. ۳. عدم ترس از شکست و تنبیه شدن با علاقه به خیاطی؛ ۶۹ درصد، عدم علاقه به خیاطی؛ ۵۶- درصد، تکالیف زیاد؛ ۷۴ درصد، رابطه معنی‌دار دارد. ۴. تشویق‌های مداوم و جایزه با امکانات مدرسه؛ ۵۸ درصد، رابطه معنی‌دار دارد. ۵. توجه زیاد معلم با امکانات مدرسه؛ ۵۹ درصد، محیط مدرسه و کلاس بسیار جذاب؛ ۶۴ درصد، رابطه معنی‌دار دارد. ۶. تکالیف زیاد با علاقه به خیاطی؛ ۸۱ درصد، عدم علاقه به خیاطی؛ ۶۴- درصد، امکانات مدرسه؛ ۶۳- درصد، عدم ترس از شکست و تنبیه شدن؛ ۷۴ درصد، رابطه معنی‌دار دارد. ۷. محیط مدرسه و کلاس بسیار جذاب با توجه زیاد معلم ۶۴ درصد، همکلاسی‌های خوب؛ ۷۷ درصد، رابطه معنی‌دار دارد. ۸. حمایت و تشویق والدین با شرایط مناسب اقتصادی؛ ۶۰ درصد، تحصیلات والدین؛ ۷۲- درصد، عدم علاقه به

حمایت و تشویق والدین، چقدر در ایجاد انگیزه موثر است؟ والدین اگر از فرزندشان حمایت کنند، مسلماً فرزندشان موفقیت بیشتری کسب خواهد نمود و در ۱۰۰ درصد افراد بین زیاد و خیلی زیاد این عامل را موثر دانسته‌اند.

محیط مدرسه و کلاس بسیار جذاب چقدر در ایجاد انگیزه موثر است؟ در ۹۱ درصد افراد محیط مدرسه و کلاس بین متوسط تا خیلی زیاد اعلام شده است. بنابراین مدرسه و کلاس در ایجاد انگیزه خیلی موثرند.

۴. نتیجه‌گیری

شواهد ۲ (شامل مستندات نتیجه‌گیری)

۱. امکانات مدرسه مرا به رشته علاقه‌مند می‌سازد: این عامل با تحصیلات والدین؛ ۶۳ درصد، من علاقه به خیاطی نداشتم؛ ۶۶ درصد، تشویق‌های مداوم و جایزه؛ ۵۸ درصد، علت انگیزه زیاد من توجه معلم من است؛ ۵۹ درصد، تکالیف زیاد مرا از تلاش دور نمی‌کند ۶۳- درصد رابطه معنی‌دار دارد.

۲. جلسه با والدینم در ایجاد انگیزه موثر است: این عامل با من از بچگی به خیاطی علاقه داشتم؛ ۵۵ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۳. ترس از شکست و تنبیه شدن مانع من تو درس خواندن نمی‌شود: این عامل با من از بچگی به خیاطی علاقه داشتم؛ ۶۹ درصد، من علاقه به خیاطی نداشتم؛ ۵۶- درصد، تکالیف زیاد مرا از تلاش دور نمی‌کند؛ ۷۴ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۴. تشویق‌های مداوم و جایزه باعث ایجاد انگیزه شد: این عامل با امکانات مدرسه مرا به رشته علاقه می‌سازد؛ ۵۸ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۵. علت انگیزه زیاد من توجه معلم من است: این عامل با امکانات مدرسه مرا به رشته علاقه می‌سازد؛ ۵۹ درصد، محیط مدرسه و کلاس بسیار جذاب است؛ ۶۴ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۶. تکالیف زیاد مرا از تلاش دور نمی‌کند: این عامل با من از بچگی به خیاطی علاقه داشتم؛ ۸۱ درصد، من علاقه به خیاطی نداشتم؛ ۶۴- درصد، امکانات مدرسه مرا به رشته علاقه می‌سازد؛ ۶۳- درصد، ترس از شکست و تنبیه شدن مانع من تو درس خواندن نمی‌شود؛ ۷۴ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۷. محیط مدرسه و کلاس بسیار جذاب است: این عامل با علت انگیزه زیاد من توجه معلم من است ۶۴ درصد، علت تلاش انگیزه زیاد من به همکلاسی‌هایم وابسته است؛ ۷۷ درصد، رابطه معنی‌دار دارد.

۸. علت تلاش انگیزه زیاد من به همکلاسی‌هایم وابسته است: این عامل با من علاقه به خیاطی نداشتم؛ ۶۷ درصد، محیط

۷. ایجاد کارگاههایی در سطح هر شهرستان برای دانش-آموزان زشته خیاطی
۸. گذاشتن المپیاد دوخ و برش در کشور و دادن جوایز نفیس به بهترین دوخت و برش
۹. ایجاد تفکر مثبت در دانش آموزان نسبت به رشته خیاطی
۱۰. تشویق دانش آموزان به خلاقیت و نوآوری و ایجاد زمینه-هایی برای بروز استعداد آنها
۱۱. تشکیل نمایشگاه، فروشگاه و گروه های درسی با حضور فعال دانش آموزان
۱۲. تغییر در وضعیت فیزیکی مدارس و توجه به نیازهای دانش آموزان و تنوع برنامه ها
۱۳. شناسایی افراد خلاق و تشویق آنان در زمینه اصلاح در رشته های کاردانش و فنی و حرفه ای
۱۴. مشارکت دانش آموزان در اداره مدرسه
۱۵. شناسایی افراد خلاق و تشویق آنان در زمینه تغییر و اصلاح مدارس
۱۶. برگزاری مسابقات خیاطی بین دانش آموزان
۱۷. توجه به شخصیت فردی و اجتماعی دانش آموزان توسط مسوولان و کادر آموزشی مدرسه

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

منابع فارسی

- حسینی، سیدداوود، و باقری، نسرین. (۱۳۹۶). مقایسه هوش هیجانی، میزان سازگاری و انگیزه پیشرفت دانش آموزان دبیرستانهای شهر کرج. خانواده و پژوهش، ۱۴(۳۶)، ۲۹-۴۸. SID. <https://sid.ir/paper/250370/fa>
- خسرو، رشید. ذاکری، علیرضا. سلحشوری، احمد و رسول کردنوقایی، (۱۳۹۱). انگیزه تحصیلی دانش آموزان دوره متوسطه در رابطه با

خیاطی ؛ ۵۸- درصد، رابطه معنی دار دارد. ایجاد انگیزه باید با افزایش خودکارآمدی همراه باشد بعنوان مثال ترس از شکست و تنبیه شدن نباید مانع درس خواندن شود و این عامل ۶۸ درصد با علاقه کودکی فرد به خیاطی همبستگی دارد و به عدم علاقه فرد به خیاطی ۵۶ درصد رابطه معکوس دارد، همچنین با انجام تکالیف زیاد ۷۴ درصد، رابطه معنی دار دارد و با تحقیق عباسیان فرد و همکاران(۱۳۸۹)، همسو است چون آنها هم معتقد بودند میتوان با افزایش خودکارآمدی از طریق اعمال روش های مناسب تربیتی و غنی کردن محیط پرورشی، انگیزه پیشرفت را ارتقا داد. همچنین با تحقیق صبحی قراملکی، (۱۳۹۱) همسو است زیرا در این تحقیق خودآگاهی و خودمدیریتی، در انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان موثر است. و همچنین با تحقیق حسینی و باقری(۱۳۹۶)، همسو است. عوامل مختلف فردی (علاقه به خیاطی)، خانوادگی(تشویق والدین، تحصیلات والدین، شرکت در جلسات مدرسه)، اجتماعی(شرایط مناسب اقتصادی، کلاس، مدرسه و همکلاسی) و آموزشگاهی(امکانات مدرسه، محیط مدرسه و کلاس جذاب) با انگیزه تحصیلی دانش آموزان مورد مطالعه رابطه همبستگی دارد. نتایج به دست آمده دقیقا با تحقیق خسرو و همکاران (۱۳۹۱) همسو می باشد. حمایت و تشویق والدین با شرایط مناسب اقتصادی؛ ۶۰ درصد، تحصیلات والدین ۷۲- درصد،(همسو با تحقیقی سلیمانی، مکی آل آقا، و اعتماد اهری (۱۳۹۸))؛ عدم علاقه فرد به خیاطی ؛ ۵۸- درصد، رابطه معنی دار دارد. توجه معلم به دانش آموز باعث ایجاد انگیزه در فرد می شود که با تحقیق دیبایی صابر(۱۳۹۷)، همسو است. عملکرد دلسوزانه معلم و جلوگیری از مدیریت استبدادی نیز میتواند منجر به افزایش علاقه و انگیزه دانش آموزان شود.

پیشنهادها (پیشنهاد های پژوهشی یا اجرای طرح):

۱. استعدادیابی دانش آموزان از دوران کودکی
۲. توجه به هوش های هشت گانه گاردنر در استعدادیابی دانش-آموزان و انتخاب رشته
۳. توجه به مهارتهای هنری، دستی دانش آموزان
۴. هدایت درست دانش آموزان به رشته های کاردانش و فنی-حرفه ای
۵. کارنامه رشته های عملی بصورت گروهی باشد مانند فوتبال والیبال و...چون در دروس عملی چیزی که خیلی مهم است عملکرد گروه است نه فرد. دبیر باید دانش آموزانش را در گروه تقویت کند.
۶. توجه ویژه به خیاطی بعنوان یک هنر و هدایت هنرمندان به این رشته

- Theory and Practice in Teacher Education (New Strategies for Teacher Education), 4(6), 1-18. SID. <https://sid.ir/paper/269675/fa>
- Hosseini, S. D., Bagheri, N. (2017). Comparison of emotional intelligence, adjustment rate and motivation for achievement of high school students in Karaj city. *Family and Research*, 14(36), 29-48. SID. <https://sid.ir/paper/250370/fa>
- Khosro, R., Zakeri, A., Salahshouri, A., Rasoul Kardnoghahi. (2012). Academic motivation of high school students in relation to environmental factors. *Educational Technology (Technology and Education)*, 7(2), 99-108. SID. <https://sid.ir/paper/155530/fa>
- Sobehe Qaramaleki, N. (2012). Predicting the motivation for academic achievement based on students' emotional intelligence. *School Psychology*, 1(3), 49-62. SID. <https://sid.ir/paper/216699/fa>
- Soleimani, Sh., Makki Al-Agha, Badi'ez-Zaman, & Etemad Ahri, A. (2019). Investigating the relationship between parents' media literacy and students' motivation for academic achievement. *Journal of Psychological Sciences*, 18(80), 933-940. SID. <https://sid.ir/paper/93197/fa>
- Zargaran Khozani, M.R. (2021). Factors affecting the motivation of rural students to continue their education in technical and vocational fields and agricultural knowledge. *Agricultural Education Management Research*, -(59), 186-202. SID. <https://sid.ir/paper/1058607/fa>
- عوامل محیطی. فناوری آموزش (فناوری و آموزش)، ۷(۲)، ۹۹-۱۰۸. SID. <https://sid.ir/paper/155530/fa>
- دیباچی صابر، محسن. (۱۳۹۷). تحلیل رابطه توسعه شایستگی حرفه ای معلمان دوره متوسطه با اثربخشی آنان در فرایند یاددهی-یادگیری دانش آموزان. نظریه و عمل در تربیت معلمان (راهبردهای نوین تربیت معلمان)، ۴(۶)، ۱-۱۸. SID. <https://sid.ir/paper/269675/fa>
- زرگران خوزانی، محمدرضا. (۱۴۰۰). عامل های موثر بر انگیزه دانش آموزان روستایی به ادامه تحصیل در رشته های فنی و حرفه ای و کاردانش کشاورزی. پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی، - (۵۹)، ۱۸۶-۲۰۲. SID. <https://sid.ir/paper/1058607/fa>
- سلیمانی، شیرین، مکی آل آقا، بدیع الزمان، و اعتماد اهری، علاءالدین. (۱۳۹۸). بررسی رابطه میزان سواد رسانه ای والدین با انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان. مجله علوم روانشناختی، ۱۸(۸۰)، ۹۳۳-۹۴۰. SID. <https://sid.ir/paper/93197/fa>
- صبحی قراملکی، ناصر. (۱۳۹۱). پیش بینی انگیزه پیشرفت تحصیلی بر اساس هوش هیجانی دانش آموزان. روانشناسی مدرسه، ۱(۳)، ۴۹-۶۲. SID. <https://sid.ir/paper/216699/fa>
- عباسیان فرد، مهرنوش، بهرامی، هادی، و احقر، قدسی. (۱۳۸۹). رابطه خودکارآمدی با انگیزه پیشرفت در دانش آموزان دختر پیش دانشگاهی. روان شناسی کاربردی، ۴(۱۳)، ۹۵-۱۰۹. SID. <https://sid.ir/paper/151845/fa>

فهرست منابع

- Abbasian Fard, M, Bahrami, H, & Ahqar, Gh. (2010). The relationship between self-efficacy and achievement motivation in pre-university female students. *Applied Psychology*, 4(1 (13th issue), 95-109. SID. <https://sid.ir/paper/151845/fa>
- Dibaei Saber, M. (2018). Analysis of the relationship between the development of professional competence of high school teachers and their effectiveness in the teaching-learning process of students.